

« Najvažnije nam je od svega zadovoljstvo koje nalazimo u radu na očuvanju etnografskih vrednota našega zavičaja.

Članovi etnografske grupe
Srednjoškolskoga centra Zabok

PRVA SREDNJOŠKOLSKA GENERACIJA MUZEJSKIH RADNIKA U BEOGRADU

Ružica Kukić
Beograd

U Obrazovno-vaspitnoj radnoj organizaciji za struku kulture i informisanja »Dimitrije Tucović« (bivša XII beogradska gimnazija) postoji i jedno odeljenje muzejske struke, jedino na teritoriji SR Srbije, bez pokrajina. Ove godine završila je svoje školovanje prva generacija od 33 učenika, podeljenih u tri smera: preparatori (9 učenika), manipulanti (12) i muzejski dokumentaristi (12).

Nastavne oblasti koje se izučavaju na ovim smjerovima uglavnom pripadaju grupi društvenih nauka i u njima prevladavaju opšteobrazovni predmeti. Uže stručni predmeti, po kojima se i razlikuju ova usmerenja svedeni su na: arheologiju, etnologiju, poznavanje fotografije, hemiju, tehnologiju materijala, tehničko crtanje. Očigledno je da se ovaj kadar školuje za umetničke i istorijske muzeje.

Saradnja škole sa muzejima ima više vidova. Pored obaveznih poseta, predavanja, stručne pomoći u organizovanju izložbi u prostorijama škole, izdvajamo kao posebno značajno održavanje časova za učenike preparatore u laboratoriji Narodnog muzeja i realizacija profesionalne prakse.

Škola ima sklopljene samoupravne sporazume sa više muzejskih ustanova u gradu: Narodnim muzejom, Muzejom primenjene umetnosti, Etnografskim muzejom, Pedagoškim muzejom, Istorijsko-jevrejskim muzejom, Muzejom revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije, Muzejom savremene umetnosti, zatim sa Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture SR Srbije i Prodajnom galerijom. Prema sporazumu o ovim institucijama učenici obavljaju profesionalnu praksu u trajanju od četiri nedelje, priprema se plan i program prakse, koji će se realizovati i određuje se stručnjak muzeja koji će voditi učenike tokom ovog perioda.

Ove godine, pored obavljanja profesionalne prakse, učenici IV. razreda polagali su i ispit stručne osposobljenosti (novi izraz za staru maturu). U ovom reformisanom završnom ispitu muzeji su preuzeli skoro svu organizaciju. Stručnjaci muzeja određivali su radne ispitne zadatke, a učenik je pre početka prakse odabirao svoj zadatak kako bi ga pripremao pod nadzorom stručnjaka u četvrtoj nedelji prakse. Organizacija ispita, kao i ocenivanje učenika, takođe su dužnost muzejskog radnika, dok su profesori škole članovi ispitne komisije.

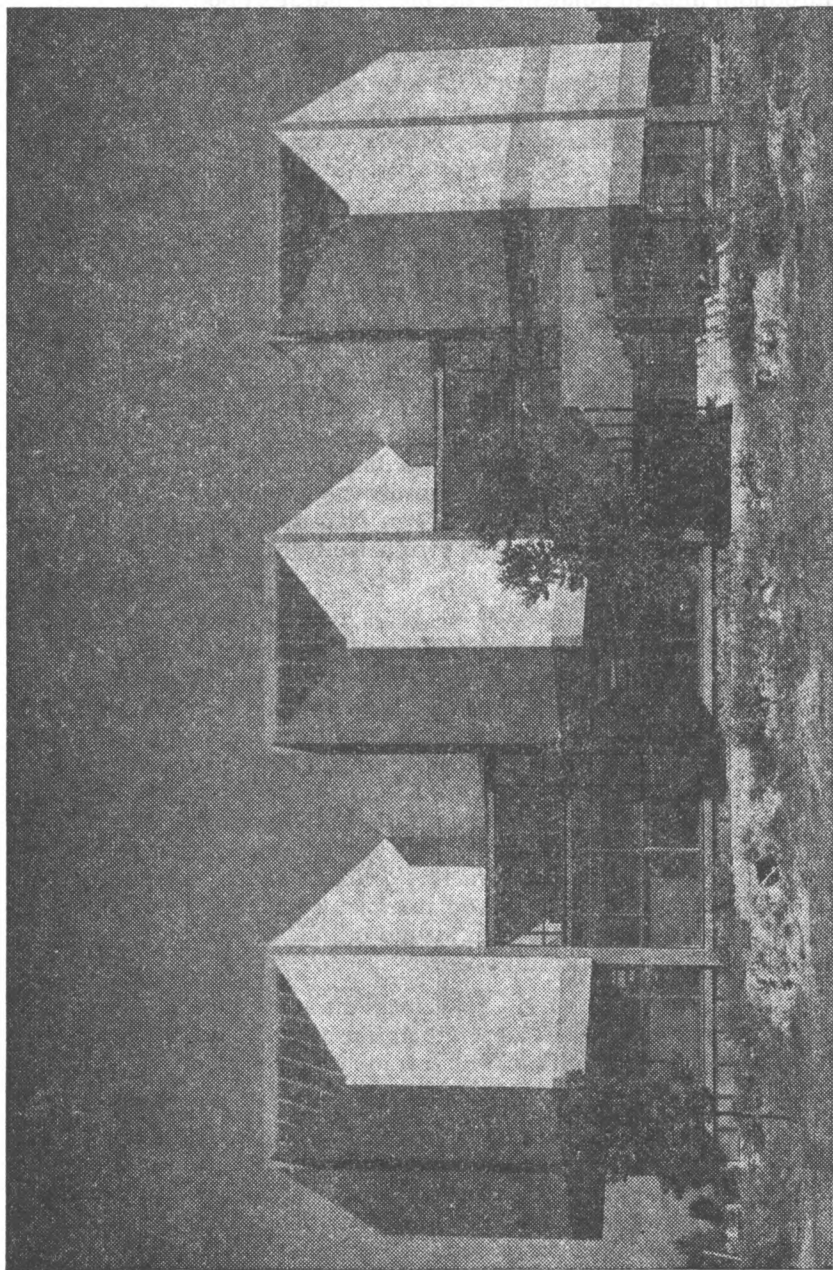
U Narodnom muzeju polagali su učenici-preparatori pod rukovođenjem Dordine Gabričević-Stojanović, kustosa preparatora. Njihovi radni zadaci bili su veoma raznovrsni: konzervacija metala, tekstila, drveta, keramike, kosti. Saradnja ove grupe učenika sa Narodnim muzejom duga je i plodonosna jer su učenici ovde slušali predmet »tehnologija materijala«. Ispitu stručne osposobljenosti prisustvovao je i savetnik Prosvetno-pedagoškog zavoda grada, a svi učenici su sa najvišim ocenama odbranili svoj ispitni zadatak.

U Pedagoškom muzeju polagalo je šest učenika, smera manipulanti. Njih je veoma organizovano vodio tokom prakse i pripreme ispita Radenko Janković, viši savetnik. Učenici su upoznali kompletnan život i rad muzeja, od rada stručnih službi, do finansiranja muzeja i samoupravljanja. Radili su na postavljanju nove izložbe, na konzervaciji predmeta, na sređivanju dokumentacije, detaljno proučili stalnu postavku, muzeja, doživeli na terenu kako se pronalaze novi predmeti prilikom posete nekim seoskim školama i prisustvovali zboru radnih ljudi u muzeju. Njihovi ispitni zadaci koje je odredio kolega Janković, odnosili su se na istorijat muzeja, saradnju sa školama, obrazovno-vaspitnu vrednost stalne postavke, propagandnu službu. Učenici su pokazali veliko interesovanje, kako za rad, tako i za pripremanje svojih ispitnih zadataka koje su položili sa visokim ocenama.

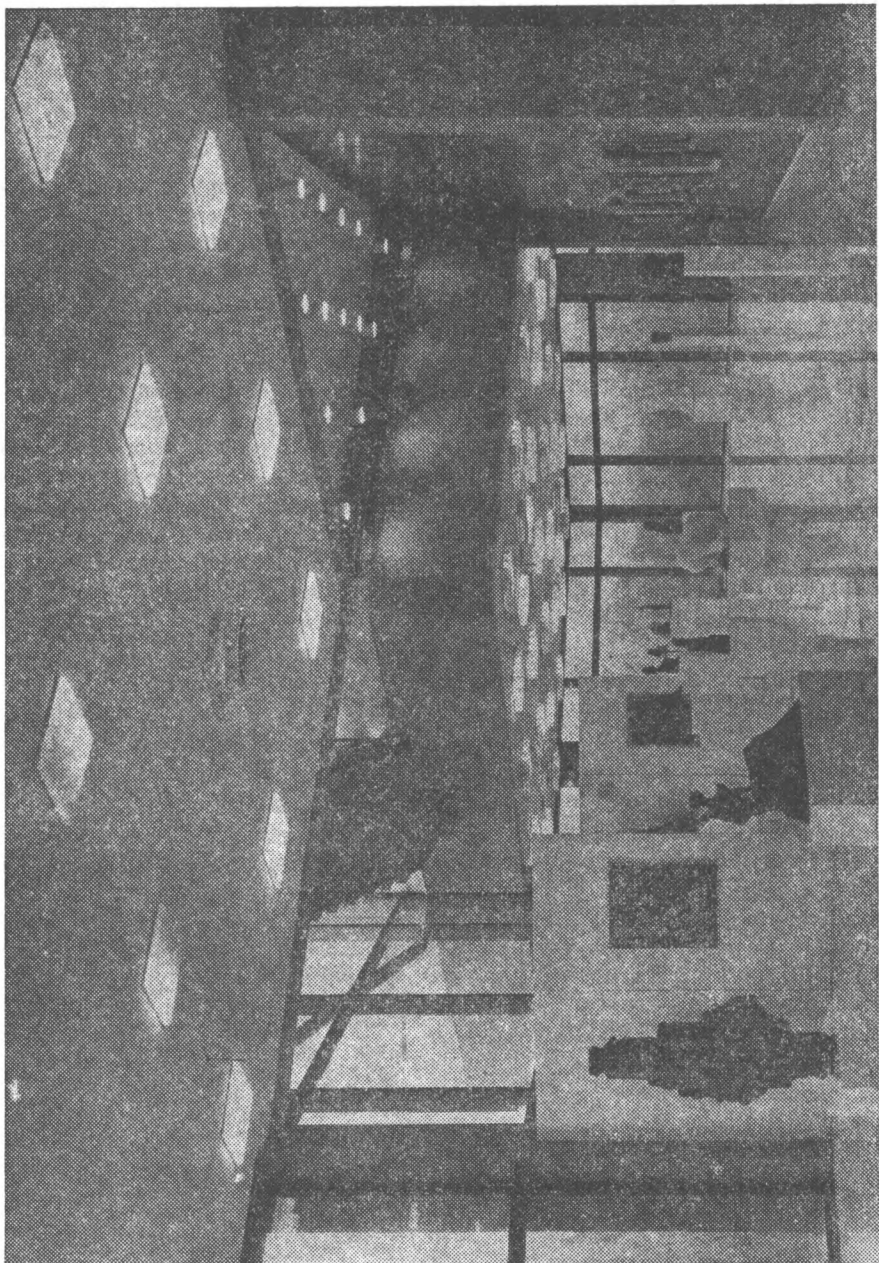
U Muzeju savremene umetnosti praksu i ispit je obavilo takođe šest učenika manipulanata. Celokupnu organizaciju preuzeo je Centar za vizuelnu kulturu i informacije i kustosi Kosta Bogdanović, Ljubica Stanivuk i Jasna Tijardović. U pripremanju ove grupe učenika naročito se insistiralo na spoznaji vizuelne kulture kao društvenog fenomena, na samostalnom tumačenju dela moderne umetnosti, na upoznavanju sa modernim muzeološkim shvatanjima. U toku trajanja prakse učenici su posetili legate muzeja, a zatim, u saradnji sa kustosom Ljubicom Stanivuk, priredili u prostorijama svoje škole izložbu pod nazivom »Pojmovi jednako, nejednako, slično«, autora Koste Bogdanovića. Izložba je sa velikim interesovanjem primljena kod mladih učenika škole. Ispit je pripremila i vodila Ljubica Stanivuk i visoko ocenila učenike. Školi su upućeni i neki predlozi, za dalju saradnju.

Učenici smera dokumentaristi realizovali su svoju praksu i ispit u tri ustanove: Muzeju primenjene umetnosti, Muzeju revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije i Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture SR Srbije.

U Muzeju primenjene umetnosti učenike je vodila Vojislava Rozić, kustos za dokumentaciju. Ona je najpre organizovala predavanje o značaju dokumentacije i savremenim oblicima vođenja dokumentacije u svetu, a predavač je bio Dragan Bulatović, asistent Filozofskog fakulteta u Beogradu. Učenici su se zatim detaljno upoznali sa službom dokumentacije muzeja, kao i sa radom ostalih odeljenja muzeja. U preparatorskoj laboratoriji pomagali su u opremanju predmeta za izložbu »Zlatar-

»Muzej savremene umetnosti u Beogradu«, učće Save

Iz postava muzeja. Muzejska rasvjeta i dnevno svjetlo skladno se upotpunjuju.

stvo Srbije», koja se pripremala za putovanje u London, u Victoria and Albert Museum. Njihov je ispit dobro pripremljen, a radni zadaci obuhvatili su sve elemente dokumentacije.

U Muzeju revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije učenici su radili uz saradnju Slavka Šakote, višeg savetnika, koji je pripremio njihove ispitne zadatke i organizovao praksu. Pošto im je održao više predavanja iz opšte muzeologije, muzeografije i upoznao ih sa karakterom i organizacijom rada samog Muzeja revolucije, drug Šakota je veoma insistirao na samostalnom radu učenika u svim fazama dokumentacione obrade muzejskog predmeta. Pored upoznavanja i ostalih službi muzeja, učenici su imali priliku da vide i više značajnih predmeta iz NOB-a i naše revolucije, koji se čuvaju u depou: potresni dokumenti iz kozaračkog zbega, memorijalni predmeti Moše Pijade, granični kamen kod koga su ubijeni Đuro Đaković i Nikola Hećimović.

Treća grupa učenika dokumentarista polagala je u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture SR Srbije. Praksu je vodio i pripremio ispit Radomir Stanić, zamenik direktora. Učenici su veoma uredno vodili dnevnik prakse, sa dosta originalnih primera obrazaca koji se upotrebljavaju u dokumentaciji. Takođe su se upoznali i sa vođenjem dokumentacije na terenu (posetili su ekipu stručnjaka Zavoda koja je radila na staroj grobljanskoj crkvi u Smederevu, iz vremena Đurđa Brankovića). Ispitni zadaci su se odnosili na službu zaštite, Zakon o zaštiti spomenika kulture, valorizaciju spomenika, značaj i čuvanje dokumentacije, formiranje dosjea, upis spomenika u registar.

Svi učenici smera dokumentaristi takođe su postigli dobre rezultate na ispitu stručne osposobljenosti.

Muzeji i Republički zavod za zaštitu spomenika kulture pokazali su izuzetnu ljubaznost, predusretljivost i spremnost da u svemu pomognu školi i mladoj generaciji muzejskih radnika.

Nove veze škole i udruženog rada donele su i nove oblike pedagoškog rada i pomerile granice Obrazovno-vaspitnog procesa. I obrazovanje i vaspitanje mladih postaje predmet društvenog angažovanja zainteresovanih faktora. Kao završetak ovakve socijalizacije škole trebalo bi da bude i rešavanje jednog problema: zapošljavanja mladih kadrova. Više muzeja je u razgovoru sa predstavnicima škole ukazalo na potrebu za srednjoškolskom strukom. Međutim izgleda da su rešenja ovog problema van muzeja i van škole.